

Ефективність організаційно-функціонального механізму управління еколого-економічною діяльністю підприємств машинобудування розглядається як результат від реалізації організаційних й економічних заходів, що зіставляється з витратами на їх здійснення. Оцінку ефективності зазначеного механізму можна здійснити за допомогою двох методів – метода порівняльної ефективності і методу розрахунку економічної ефективності ЕЕД. Економічна ефективність вимірюється шляхом розрахунку приросту прибутку (або іншого операційного доходу) машинобудівного підприємства в результаті здійснення ЕЕД. Організаційна ефективність виявляється шляхом встановлення фактичної наявності організаційної структури управління еколого-економічною діяльністю, котра здатна забезпечити високі результати діяльності.

ВИСНОВКИ

Результати виконаного дослідження у своїй сукупності вирішують важливе науково-прикладне завдання – розвиток і поглиблення теоретико-методологічних основ формування внутрішнього корпоративного середовища ефективної еколого-економічної діяльності в умовах машинобудівних підприємств. До результатів дослідження, що мають найбільше практичне значення, належать рекомендації щодо розрахунку розмірів екологічного прибутку на основі визначення та врахування операційних доходів від реалізації екологічних заходів, аналізу еколого-економічної діяльності підприємств, а також методи аналізу та прогнозування рівня екологічної безпеки машинобудівного підприємства. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Гребьонкін С. С.** Шляхи удосконалення еколого-економічної діяльності підприємств / С. С. Гребьонкін, В. К. Костенко, В. М. Павлиш, С. Є. Топчій, Г. В. Астапова. – Донецьк : ВІК, 2009. – 223 с.
2. **Астапова Г. В.** Функціонально-цільовий механізм корпоративного управління: підходи щодо формування та забезпечення ефективності дії / Г. В. Астапова. // Вісник Донецького університету економіки та права. Серія: Економіка та управління. – 2010. – № 1. – С. 57 – 62.
3. **Берсуцкий Я. Г.** Информационная система управления предприятием / Я. Г. Берсуцкий. – К. : Наук. думка, 1986. – 166 с.
4. **Бланк И. А.** Стратегия и тактика управления финансами / И. А. Бланк. – К. : ИТЕМ; АДЕФ-Украина, 1996. – 534 с.
5. **Бланк И. А.** Финансовый менеджмент: Учебный курс / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр; Эльга, 2001. – 528 с.
6. **Верба В. А.** Практичний аналіз : Підручник / В. А. Верба, О. А. Загородніх. – К. : КНЕУ, 2000. – 322 с.
7. **Лепя Н. Н.** Моделирование процессов управления развитием предприятий : монография / Н. Н. Лепя, Р. Н. Лепя, А. И. Пушкар и др. / НАН Украины, Ин-т экономики пром-ти. – Донецк : Юго-Восток, 2005. – 348 с.
8. **Пушкар А.** Стратегическое управление развитием предприятия / А. Пушкар, А. Тридід // Бизнес Информ. – 1999. – № 11-12. – С. 124 – 129.
9. **Тридід О. М.** Організаційно-економічний механізм стратегічного розвитку підприємства / О. М. Тридід. – Харків : ХДЕУ, 2002. – 363 с.
10. **Фінанси підприємств : підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін.** – 3-те вид., перероб. та доп. – К. : КНЕУ, 2000. – 460 с.

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку, аналізу і аудиту Донецького національного університету **Іонін Є. Є.**

УДК 330.46

АДАПТИВНА МОДЕЛЬ ПРОТИДІЇ РИЗИКАМ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

КЛИМЧУК М. М.

УДК 330.46

Климчук М. М. Адаптивна модель протидії ризикам бізнес-процесів підприємств альтернативної енергетики

У статті розроблено та апробовано адаптивну модель протидії ризикам бізнес-процесів на підприємствах альтернативної енергетики, також сформовано матрицю розподілу зон дії різних ризиків за різними формами сценаріїв розвитку ризикових ситуацій на підприємстві. На підставі аналізу результатів моделювання та враховуючи особливості формування та управління бізнес-процесами на підприємствах альтернативної енергетики, сформовано специфічні рекомендації щодо ризик-менеджменту. Матрицю розподілу зон дії різних форм сценаріїв побудовано для зрозумілої інтерпретації сценаріїв розвитку на підставі сценарного дослідження та характеристик лінгвістичних змінних «ступінь ризику» і «стан бізнес-процесу».

Ключові слова: ризик-менеджмент, бізнес-процес, підприємство альтернативної енергетики.

Табл.: 3. **Бібл.:** 9.

Климчук Марина Миколаївна – аспірантка, кафедра теоретичної та прикладної економіки, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: klimarinchuk@gmail.com

УДК 330.46

Климчук М. М. Адаптивная модель противодействия рискам бизнес-процессов предприятий альтернативной энергетики

В статье разработана и апробирована адаптивная модель противодействия рискам бизнес-процессов на предприятиях альтернативной энергетики, также сформирована матрица распределения зон действия различных рисков по разным формам сценариев развития рискованных ситуаций на предприятии. На основании анализа результатов моделирования и учитывая особенности формирования и управления бизнес-процессами на предприятиях альтернативной энергетики, сформированы специфические рекомендации по риск-менеджменту. Матрица распределения зон действия различных форм сценариев построена для понятной интерпретации сценариев развития на основе сценарного исследования и характеристик лингвистических переменных «степень риска» и «состояние бизнес-процесса».

Ключевые слова: риск-менеджмент, бизнес-процесс, предприятие альтернативной энергетики.

Табл.: 3. **Библ.:** 9.

Климчук Марина Николаевна – аспирантка, кафедра теоретической и прикладной экономики, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

E-mail: klimarinchuk@gmail.com

UDC 330.46

Klimchuk M. M. Adaptive Model of Resistance to Risks of Business Processes of Enterprises of Alternative Energy Forms

The article develops and approves an adaptive model of resistance to risks of business processes at enterprises of alternative energy forms and formulates a matrix of distribution of coverage of various risks by various types of scenarios of development of risk situations in a company. Specific recommendations on risk management have been formed on the basis of analysis of modelling results and with consideration of specific features of formation and management of business processes at enterprises of alternative energy forms. The matrix of distribution of coverage of various scenarios is built for clear interpretation of development scenarios on the basis of scenario research and characteristics of linguistic variables «risk level» and «state of business process».

Key words: risk management, business process, enterprise of alternative energy forms.

Tabl.: 3. **Bibl.:** 9.

Klimchuk Marina M. – Postgraduate Student, Department of the Theoretical and Applied Economics, National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute» (pr. Peremogy, 37, Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: klimarinchuk@gmail.com

В умовах ринкової економіки проблема ефективно-го ризик-менеджменту бізнес-процесів є актуальною для будь-якої виробничо-економічної системи, але для підприємств альтернативної енергетики ця проблема ускладнюється, оскільки вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на їх діяльність у сучасних умовах стає ще більш ризикованим і непередбачуваним. Різні комбінації впливів навколишнього середовища за відсутності внутрішнього потенціалу для застосування різних методів управління ризиками спричиняють необхідність у пошуку нових джерел для підтримки бізнес-процесів в ризикових ситуаціях.

Проблематику управління ризиками досліджують у своїх працях такі вітчизняні науковці: В. Вяткин, В. Вітлінський, Г. І. Великованенко, Н. Внукова, Л. Донець, В. Смоляк та ін. [1 – 4]. Спираючись на праці цих авторів, ризик-менеджмент узагальнено можна визначити як сукупність методів, прийомів, управлінських дій у діяльності підприємства, спрямованих на виявлення ризику кожного бізнес-процесу й зниження його рівня.

Більшість авторів основою управління ризиком вважають зниження його рівня, а не розробку моделі протидії ризикам для кожного конкретного виду бізнес-процесу, адже виробничо-економічна система – це симбіоз певних бізнес-процесів. Завданням роботи є дослідження особливостей ризик-менеджменту бізнес-процесів підприємств альтернативної енергетики.

В умовах перманентного впровадження процесного підходу на підприємствах альтернативної енергетики є актуальним вивчення досвіду застосування ефективних інструментів ризик-менеджменту бізнес-процесів, що створює перешкоди для отримання додаткових вигод, спричиняє збитки та втрати у діяльності, породжує ризик невикористаних можливостей.

Виокремлення нових методів оптимізації ризик-менеджменту бізнес-процесів або реінplementація старих для захисту виробників альтернативної енергетики, зокрема тих, що виготовляють біопаливо (паливні брикети та гранули), є і буде актуальною.

Найбільш поширеним інструментом управління ризиками в діяльності підприємств є страхування. **Страхування ризиків** – зниження ризику, що не зменшує розмір можливих збитків чи можливості їх настання. Розмір ризику лишається не змінним, але відшкодування збитків, які можуть мати місце при настанні несприятливої ситуації, перекладається на «покупця» ризику – страхову компанію.

Хеджування – це система економічних відносин учасників фінансового ринку, які пов'язані зі зниженням кредитних і цінних ризиків і досягаються за рахунок одночасного та протилежного спрямування торгових угод на строковому ринку і ринку реального товару. Інструментом хеджування є інструменти строкового ринку (деривативи) – форвардні контракти, опціони та ф'ючерсні контракти, тобто стандартні документи, що засвідчують право придбати або продати базовий актив на визначених ним умовах у майбутньому.

Запобігання ризику – метод у системі внутрішніх механізмів нейтралізації запобігання ризику, що поля-

гає у розробці заходів внутрішнього характеру, які повністю виключають конкретний вид ризику.

Диверсифікація – це нейтралізація негативних фінансових наслідків несистематичних (специфічних) видів ризиків. Принцип дії механізму диверсифікації заснований на поділі ризиків. Диверсифікація не рятує від можливості втрат, вона зменшує ймовірність втратити все відразу.

Лімітація концентрації ризику – лімітування концентрації фінансових ризиків – є одним із найпоширеніших внутрішніх механізмів ризик-менеджменту, що реалізують фінансову ідеологію підприємства в частині прийняття цих ризиків і не потребують високих витрат. Реалізується шляхом встановлення на підприємстві відповідних внутрішніх фінансових нормативів (граничний розмір позикових засобів, які використовуються у господарській діяльності; мінімальний розмір активів у високоліквідній формі; максимальний розмір вкладення засобів у цінні папери одного емітента; максимальний період відвернення засобів у дебіторську заборгованість тощо) у процесі розробки політики здійснення різних аспектів фінансової діяльності [4].

Питання ефективності, результативності й зменшення ризиків бізнес-процесів є пріоритетними для підприємств альтернативної енергетики, бо надзвичайно важливим є вирішення проблеми докорінної зміни системи розробки, формування, розподілом і використанням фінансових ресурсів підприємства. Великого значення набуває зниження витрат, пов'язаних з непрофільною діяльністю. Це зумовлене тим, що непрофільні активи не лише поглинають фінансові ресурси, але й відволікають людські. Очевидною стає необхідність впровадження технології «профілізації» бізнесу, одним із засобів реалізації якої є аутсорсинг (аутсорсинг).

Аутсорсинг бізнес-процесів – це передача підрядникові деяких бізнес-функцій або частин бізнес-процесу підприємства, які не є для компанії головними, з метою оптимізації витрат та зменшення ризику.

Як один з оптимізаційних методів ризик-менеджменту бізнес-процесів ми пропонуємо застосовувати аутсорсинг. Наприклад, для підприємств альтернативної енергетики аутсорсинг може полягати в передачі такого бізнес-процесу, як реалізація та доставка продукції, адже 95% виготовленої продукції реалізується на зовнішніх ринках, а реалізація й доставка товару перевезення є дуже ризикованим і витратним для непрофільного підприємства [7].

Ризик – неодмінна складова управління бізнес-процесами виробничо-економічної системи, тому необхідно навчитися передбачати й мінімізувати їхні негативні наслідки. А саме, негайною потребою стає розробка комплексу активних сценаріїв розвитку підприємства, за якими можливо здійснювати передбачення та управління ризиками. Перевагою використання такого підходу є високий ступінь різноманіття вибору прийнятих управлінських рішень, що не залежать від інших суб'єктів господарської діяльності. На відміну від існуючих методів керування фінансовими ризиками пропонується модель враховує, у якому стані перебуває підприємство через призму його бізнес-процесів, клас ризиків.

За класифікаційною ознакою «ступінь припустимості» [3] сформовані класи ризиків (припустимий, критичний, катастрофічний), а класи станів бізнес-процесів залежно від важливості та проблемності (неблагополучне, задовільне, стабільне) виділені за допомогою методики оцінки важливості бізнес-процесів [6]. Запропоновано множину активних сценаріїв розвитку подій, тобто сценаріїв з введенням керуючих елементів. Керуючі впливи, вони ж є специфічними рекомендаціями, сформовані на підставі експериментів з розробленою імітаційною моделлю впливу ризиків на діяльність підприємства [2] і виділених показників – індикаторів поліпшення пасивних сценаріїв. Для більш наочної та зрозумілої інтерпретації сценаріїв розвитку побудована матриця розподілення зон дії різних форм сценаріїв (табл. 1), на підставі сценарного дослідження [1] та характеристик лінгвістичних змінних «ступінь ризику» [8] і «стан бізнес-процесу» [6].

Матриця розподілення зон дії різних форм сценаріїв

Стан бізнес-процесів			
	Неблагополучний	Задовільний	Стабільний
Ступінь ризику			
Припустимий		↓	
Критичний	→	Планові сценарії розвитку подій	
Катастрофічний			

За результатами моделювання отримані загальні та специфічні рекомендації для підприємств альтернативної енергетики, на основі аналізу теоретичних підходів та зіставлення з отриманими раніше результатами, зведено в табл. 2. Варто зазначити, що в табл. 2 наведено можливі рекомендації з усунення ризиків бізнес-процесів, бо остаточний набір залежить від специфіки діяльності підприємства, стратегії розвитку, місії та ін.

На підставі аналізу результатів моделювання та враховуючі особливості формування та управління бізнес-процесами на підприємствах альтернативної енергетики, сформовані такі специфічні рекомендації щодо ризик-менеджменту (табл. 3).

Усе вищерозглянуте дозволяє зробити висновок, що основні принципи ризик-менеджменту бізнес-процесів ґрунтуються на своєчасному передбаченні, завчасному виявленні невизначеності та попередженні її наслідків. Підприємство альтернативної енергетики необхідно розглядати як малоздатну для саморегуляції і адаптації систему, що функціонує в умовах ентропії економічного середовища. З метою підвищення результативності управління бізнес-процесами на підприємстві та мінімізації негативних наслідків ризиків розроблено адаптивну модель протидії ризикам бізнес-процесів на основі реальних можливостей підприємства для прийняття необхідних управлінських рішень. У зв'язку з вищесказаним хотілося б згадати слова Дж. М. Кейнса: «Теорія економіки не пропонує усталених рішень, готових до використання. Це скоріше метод, а не доктрина, апарат мислення, який дозволяє його власнику приймати правильні рішення» [9].

Таблиця 1

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження була розроблена та апробована адаптивна модель протидії ризик-менеджменту бізнес-процесів на підприємствах альтернативної енергетики, також сформована матриця розподілення зон дії різних ризиків за різними формами сценаріїв розвитку ризикових ситуацій на підприємстві.

На підставі аналізу результатів моделювання та враховуючі особливості формування та управління бізнес-процесами на підприємствах альтернативної енер-

Таблиця 2

Заходи щодо оптимізації ризиків бізнес-процесів

Ступінь ризику	Вид бізнес-процесу	Класи станів бізнес-процесів		
		Неблагополучний	Задовільний	Стабільний
1	2	3	4	5
Припустимий	Основні бізнес-процеси	Запобігання ризику, диверсифікація		
	Управлінські бізнес-процеси	Диверсифікація, запобігання ризику		Запобігання ризику
	Бізнес-процеси розвитку			Запобігання ризику
	Забезпечуючі бізнес-процеси	Аутсорсинг		Специфічні, страхування
Критичний		Запобігання ризику, диверсифікація, хеджування		
	Основні бізнес-процеси	Лімітація концентрації ризику, диверсифікація, запобігання ризику		
	Управлінські бізнес-процеси	Запобігання ризику, лімітація концентрації ризику		
	Бізнес-процеси розвитку			Специфічні, запобігання ризику
	Забезпечуючі бізнес-процеси	Аутсорсинг	Специфічні	Диверсифікація, страхування ризику

1	2	3	4	5
		Лімітація концентрації ризику, диверсифікація, запобігання ризику		
Катастрофічний	Основні бізнес-процеси	Лімітація концентрації ризику		
	Управлінські бізнес-процеси	Лімітація концентрації ризику		Диверсифікація
	Бізнес-процеси розвитку			Запобігання ризику
	Забезпечуючі бізнес-процеси		Аутсорсинг	Диверсифікація
		Лімітація концентрації ризику, страхування, хеджування		

Розроблено автором.

Таблиця 3

Специфічні рекомендації ризик-менеджменту бізнес-процесів підприємств альтернативної енергетики

Вид бізнес-процесу	Ризик бізнес-процесу	Рекомендації
Основні	Забезпечення сировиною – відсутність постійних договорів з постачальниками, що призводить до високих витрат часу на їх пошук та простої обладнання, перебої у виробництві продукції, різке подорожчання сировини	Визначення оптимальної партії замовлень; договорів з постачальниками; закупівля сировини високої якості. Встановлення спеціального обладнання для переробки відходів у сировину для виробництва брикет та гранул
	Реалізація продукції – неефективна система дистрибуції; відсутність інформації про клієнтів, слаборозвинутий внутрішній ринок, ризик неможливості виходу на зовнішній ринок	Розвиток системи дистрибуції в Україні та країнах СНД; Створення та вхід до інтеграційного кластерного об'єднання, що дозволить розширити ринок збуту
Допоміжні	Сертифікація продукції — повернення виготовленої продукції покупцем, не відповідність виробленої продукції стандартам якості DIN 51731, ONorm M 7135, DINplus, SN 166000 SS 187120	Впровадження оцінки якості бізнес-процесів на кожному етапі технологічного циклу виробництва виробів
	Забезпечення персоналом – збої у виробництві, порушення технології, великий відсоток браку через некваліфікований персонал	Співпраця з технічними ВНЗ з метою залучення кращих випусників для роботи з енергоефективними технологіями
Бізнес-процеси управління	Отримання доходу від реалізації продукції – ризик отримати збитки	Орієнтація на збільшення обсягів своєї частки ринку у боротьбі з конкурентами, на отримання підприємством цільової норми та маси прибутку з кожної одиниці товарів, що реалізуються, у визначенні рівня ціни, виходячи з кон'юнктури ринку, що склалася
Бізнес-процеси розвитку	Готова конкурентна продукція – висока вартість паливних брикетів і гранул, необхідність зменшення собівартості, шляхом впровадження інновацій	Використання менш дорогих матеріалів, вдосконалення процесу виробництва, автоматизації робочих місць, кооперація з іншими підприємствами, які можуть виготовляти складові за меншими цінами тощо, впровадження економних технологій виробництва, переймання світового досвіду по зменшенню собівартості та ін.

Розроблено автором.

гетики сформовані специфічні рекомендації щодо ризик-менеджменту, зокрема одним з методів протидії ризикам бізнес-процесів запропоновано використання аутсорсингу.

Матриця розподілення зон дії різних форм сценаріїв побудована для зрозумілої інтерпретації сценаріїв розвитку на підставі сценарного дослідження та характеристик лінгвістичних змінних «ступінь ризику» і «стан бізнес-процесу». ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Вяткин В.** Практический инструментальный управления рисками / В. Вяткин // Антикризисный менеджмент. – 2008. – № 11. – С. 29 – 34.
2. **Вітлінський В. В.** Ризикологія в економіці та підприємстві : монографія / В. В. Вітлінський, Г. І. Великоіваненко. – К., 2004. – 480 с.
3. **Внукова Н. М.** Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики : монографія / Н. М. Внукова, В. А. Смоляк. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 184 с.

4. **Донець Л. І.** Економічні ризики та методи їх вимірювання : Навчальний посібник / Л. І. Донець. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.

5. **Климчук М. М.** Бізнес-процеси: еволюція, сутність, класифікація та бізнес-моделювання / М. М. Климчук // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2010. – Вип. IV (40). – Економічні науки. – С. 22 – 28.

6. **Климчук М. М.** Методичні підходи до оцінки важливості бізнес-процесів підприємств альтернативної енергетики / М. М. Климчук // Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. – Вип. 4 (58) 2011. – С. 177.

7. **Климчук М. М.** Розвиток ринку твердого біопалива в Україні / М. М. Климчук // Формування ринкових відно-

син в Україні : Збірник наукових праць. – Вип. 2 (129) / Наук. ред. І. Г. Манцуров. – К., 2012. – С. 143 – 147.

8. **Solinski B.** Ryzyko inwestycyjne w sektorze energetyki odnawialnej / B. Solinski // Stan i perspektywy rozwoju zrownowazonego. Dzial Wydawnictw i Poligrafii Politechniki Biakostockiej. – Bialystok, 2006. – S. 260 – 274.

9. Introduction to the Cambridge Economic Handbooks Series, in D. H. Robertson, 1922, Money, p. V.

Науковий керівник – доктор економічних наук, професор Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» **Крейдич І. М.**

УДК 347.77:658.589.012.32 (477)

МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

ПУХАЛЬСЬКА А. П.

УДК 347.77:658.589.012.32 (477)

Пухальська А. П. Механізм управління інтелектуальною власністю підприємств машинобудівної галузі

У статті запропоновано механізм управління інтелектуальною власністю підприємств машинобудівної галузі, що передбачає синтез системи поглядів на забезпечення управління наявними об'єктами інтелектуальної власності (ІВ) на підприємстві з метою залучення їх в господарський оборот та підвищення ефективності від їх використання. Застосування наведеного механізму управління ІВ забезпечить підприємству реалізацію монополічних прав на результати інтелектуальної діяльності та сприятиме збільшенню доходів від підвищення якості чи зниження собівартості продукції, розширення ринків збуту, підвищенню ефективності та результативності господарської діяльності в цілому. Упровадження запропонованого механізму вимагає створення на підприємстві відділу з питань патентування та ІВ. Спеціаліст вищезазначеного відділу повинен бути компетентним у питаннях оцінки, захисту, комерціалізації, оформлення прав на об'єкти ІВ та пошуку інформації.

Ключові слова: об'єкти інтелектуальної власності, ліцензування, патент, стратегія, механізм управління.

Рис.: 3. **Бібл.:** 14.

Пухальська Анастасія Павлівна – аспірантка, кафедра фінансів і кредиту, Запорізький національний університет (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

E-mail: nastyapuh20@mail.ru

УДК 347.77:658.589.012.32 (477)

Пухальская А. П. Механизм управления интеллектуальной собственностью предприятий машиностроительной отрасли

В статье предложен механизм управления интеллектуальной собственностью предприятий машиностроительной отрасли, который предусматривает синтез системы взглядов на обеспечение управления имеющимися объектами интеллектуальной собственности (ИС) на предприятии с целью привлечения их в хозяйственный оборот и повышение эффективности от их использования. Применение приведенного механизма управления ИС обеспечит предприятию реализацию монополных прав на результаты интеллектуальной деятельности и будет способствовать увеличению доходов от повышения качества или снижения себестоимости продукции, расширения рынков сбыта, повышению эффективности и результативности хозяйственной деятельности в целом. Внедрение предложенного механизма требует создания на предприятии отдела по вопросам патентирования ИС. Специалист вышеназванного отдела должен быть компетентным в вопросах оценки, защиты, коммерциализации, оформления прав на объекты ИС и поиске информации.

Ключевые слова: объекты интеллектуальной собственности, лицензирование, патент, стратегия, механизм управления.

Рис.: 3. **Библ.:** 14.

Пухальская Анастасия Павловна – аспирантка, кафедра финансов и кредита, Запорожский национальный университет (ул. Жуковського, 66, Запорожье, 69600, Украина)

E-mail: nastyapuh20@mail.ru

UDC 347.77:658.589.012.32 (477)

Pukhalskaya A. P. Mechanism of Intellectual Property Management in Engineering Companies

The article offers a mechanism of intellectual property management in engineering companies, which envisages synthesis of a system of opinions upon provision of management with existing objects of intellectual property (IP) in a company with the aim to attract them into economic turnover and increase efficiency of their use. Application of the described mechanism of IP management would provide a company with realisation of monopoly rights on results of intellectual activity and would facilitate growth of proceeds from quality increase or cost reduction, sales markets expansion, increase of efficiency and effectiveness of economic activity in general. Introduction of the proposed mechanism requires establishment of an IP patenting department in a company. The specialist of this department should be competent in matters of assessment, protection, commercialisation, registration of rights on IP objects and search of information.

Key words: objects of intellectual property, licensing, patent, strategy, mechanism of management.

Рис.: 3. **Библ.:** 14.

Pukhalskaya Anastasiya P. – Postgraduate Student, Department of Finance and Credit, Zaporizhzhya National University (vul. Zhukovskogo, 66, Zaporizhzhya, 69600, Ukraine)

E-mail: nastyapuh20@mail.ru